

ПРИКАЗИ КОНКУРСНИХ РАДОВА

ЛОЗНИЦА, ЗЕМУН, КИКИНДА, БАЊА ЛУКА, ШЋЕЋИН

Велики број урбанистичких и архитектонских конкурса, који су се одржали ове године, подстакли су редакцију да да предлог да се часопис "Архитектура и урбанизам" позабави овом темом и да награђени радови нађу место у часопису. Значај тема које обрађују ови конкурси, велики број учесника, разноврсност идеја и иницијатива су нешто што треба да остане трајно забележено као сећање за будућност. Бројне полемике које се воде након додела награда су нешто што треба да подстакне архитекте, да се данас позабаве многим питањима која се не односе само на награде, већ на низ нерешених проблема у струци, као што су професионална уређеност, одговорност према друштву и простору у коме делују, одговорност друштва према струци. Прикази награђених конкурсних радова централних зона Лознице, Земунa и Кикинде сакупљени на једном месту, можда ће дати одговоре на нека питања која су остала нерешена, можда ће отворити нека нова...

A large number of urban and architectural competitions held this year prompted the editorial board to deal with this theme in the journal "Architecture and Urbanism" and present the awarded works. The importance of topics taken up by the competitions, the huge number of participants, the diversity of ideas and initiatives ought to remain permanently saved for the future. Numerous polemics set off after the awarding process should encourage architects to deal with multiple issues not only referring to awards but also to an array of unsolved

AN OVERVIEW OF COMPETITION PROJECTS

LOZNICA, ZEMUN, KIKINDA, BANJA LUKA, ŠĆEĆIN

problems in the profession, such as professional regulation, responsibility towards the society and space in which they act, responsibility towards others and oneself and finally responsibility of the society towards the profession.

The overview of awarded competition projects of the central parts of Loznica, Zemun and Kikinda gathered together here may give answers to some open questions and raise others...

Mila Pucar

ЛОЗНИЦА

Назив конкурса:

КОНКУРС ЗА УРБАНИСТИЧКО - АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕЊЕ ЦЕНТРАЛНОГ ТРГА У ЛОЗНИЦИ¹

Организатор:

Скупштина општине Лозница, Удружење урбаниста Србије

Предмет рада:

"Лозница спада по величини у категорију "малих и средњих" градова који су кроз своје трајање одржали дух српске вароши, која настаје по мери човека, "свога варошанина", а мења се и прилагођава технолошко-цивилизацијским захтевима временских епоха које долазе. Лозница је град који је у последњој деценији доживео промену стратешког значаја и својом позицијом прерастао у град изузетног "пограничног" значаја... Ово је за град Лозницу корак у нови век који представља прилику да се преиспитају утврђени циљеви, донесу нова стратешка опредељења и правовремено започну осмишљене акције квалитативних промена на жижним и реперним пунктовима развоја града [1]."

Повод за конкурс:

Лозница је један од ретких градова који у себи садржи скуп више веома атрактивних слободних градских простора. Један од најважнијих је главни градски трг, који заузима централну позицију у односу на формирану градску матрицу.

Трг по својим ресурсима представља право богатство (река просто вијуга кроз центар, све улице воде у центар Лознице, трг чине "променада", скверови, пјачете, паркови итд.), чији потенцијали нису активирани. Трг својим тренутним стањем представља пасиван простор који се користи "онако како мора", јер су његови потенцијали неискоришћени и неактивирани.

Са друге стране, Скупштина општине започиње "нови развојни циклус за нови миленијум", покрећући истовремено планска акта на макро нивоу (израда ГУП-а града и ПП општине Лознице), започиње процес евидентирања просторних потенцијала на нивоу града, желећи својим грађанима (и потенцијалним инвеститорима) да правовремено предочи све предности града Лознице, како на микро, тако и на макро плану [1, 2].

Задатак конкурса:

Задатак конкурса има више тематских нивоа:

Плански ниво има за циљ да повеже трг са контекстом и градским окружењем у вишеструком облику: визуелно, комуникационо, функционално, обликовно, итд.

Програмски ниво има за циљ да активира све потенцијале трга, да повећа степен његове атрактивности и "трасира путеве" његовог оживљавања.

Пројектни ниво има за циљ ремоделацију читавог простора и физичких структура, са жељом да се јасно "дефинише" простор трга, естетски доведе до нивоа атракције који заслужује и обликовно успостави архитектонску препознатљивост како својих микроамбијената, тако и целине амбијента трга у односу на град [2].

Циљева конкурса (извод):

Преиспитивање постојећих, програмско-просторних поставки постојећих планских аката за простор и контекст

трга и њихово уграђивање идеја и предлога у будуће планерске визије.

Повећање интереса коришћења расположивог простора трга кроз проширење постојећих и уношење нових садржаја...

Учвршћивање идентитета и карактера постојећег трга као препознатљив амбијент градског трга, кроз артикулисање његових организационих, регулативних, обликовних и естетских вредности...

Преобликовање унутрашње структуре трга и околних блокова, унапређењем естетско-амбијенталне препознатљивости...

Преуређење простора трга за разноврсне стационарне садржаје и различита "догађања" манифестационог карактера...

Унапређење мреже саобраћајних токова увођењем широке скале могућности одвијања различитих видова кретања...

Уграђивање акцената и/или мотива трга (централних, секундарних) који ће дати привлачну "снагу и моћ" тргу да активира, инспирише и поспешује размену догађања и промене садржаја активности кроз време... [2]

Критеријуми (извод):

АТРАКТИВНОСТ и ПРЕПОЗНАТЉИВОСТ трга;
КОМУНИКАТИВНОСТ понуђеног концепта трга;
УКЛОПЉЕНОСТ и СКЛАДНОСТ;
СЛИКОВИТОСТ, ЛИКОВНОСТ и вишеслојна ПЕРЦЕПТИВНОСТ доживљавања трга као жижно-централног градског пункта;
ИЗБАЛАНСИРАНОСТ и ПРОФИТАБИЛНОСТ;
ЕФИКАСНОСТ и ОСТВАРИВОСТ понуђених идеја;
ЗАОКРУЖЕНОСТ целовитости трга и ИНТЕГРИСАНОСТ трга у непосредни контекст и градско окружење;
ВИШЕСЛОЈНОСТ и МУЛТИАПЛИКАТИВНОСТ;
КОНТИНУИРАНОСТ предложених промена... [2]

Оцењивачки суд:

Слободан Каитовић - председник СО Лозница, председник жирија;

Владимир Андрић - потпредседник СО Лозница, заменик председника;

Чланови:

Представник Министарства урбанизма и грађевина
Слободан Гајић, д.и.г., Начелник урбанизма СО Лозница
Зоран Ђукановић, д.и.а., представник УУС-е
Драган Пајић, председник ИО СО Лозница
Лазар Кузманов, д.и.а., представник УУС-е
Слободан Тодоровић, д.и.а., председник Савета за урбанизам СО Лозница
Представник САС-е

Заменици чланова Оцењивачког суда:

Весна Поповић, представник УУС-е
представник СО Лозница

Приказ појединачних радова као репрезентата резултата
Конкурса - резиме Извештаја Жирија

¹ За приказ овог конкурса коришћени су следећи материјали:

[1] Програмско планске препоруке; [2] Програм конкурса;
[3] Образложење жирија и Каталог конкурсних радова.

I НАГРАДА

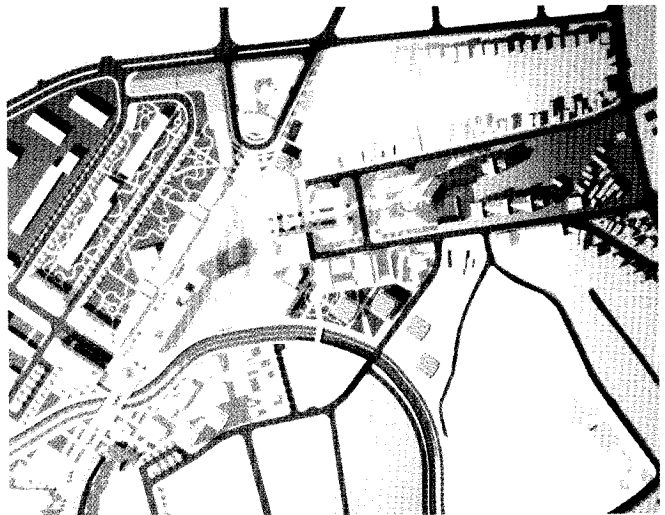
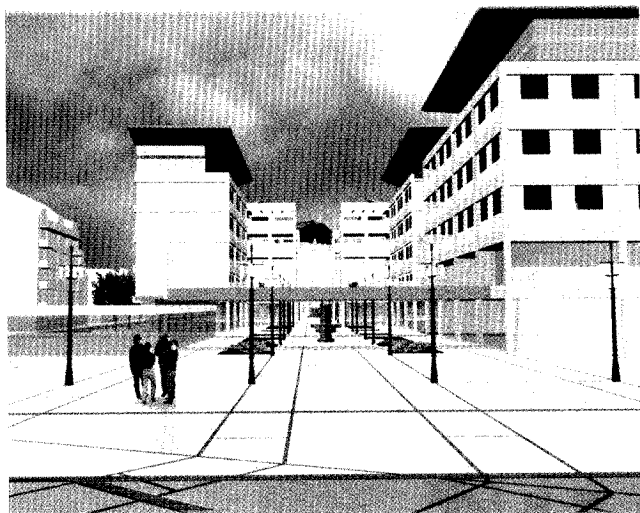
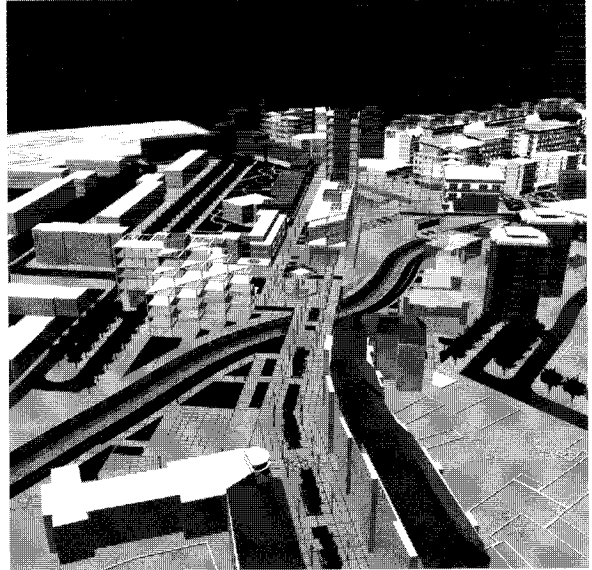
шифра "ТРГ Аз"

Ауторски тим:

Душан Сушић-Хабитат-техник, Дубравка Сушић,
сарадници: Андреа Сушић, Светозар Теофиловић,
Зоран Дрндаревић

Став аутора:

"Тражи се одговор на суштинско питање: да ли су грађани Лознице и њихова управа спремни да се ослободе и одрекну (делимично, не потпуно) фетиша званог аутомобил, који је унуштио градски трг и ужи центар Лознице, и препусте тај исти трг пешацима свих категорија и њиховом коришћењу, сусретању, комуникацијама, дружењу: деце, младих, старих, заљубљених, итд... Овај род заснива своју концепцију на препуштању централног трга и дела ужег центра пешацима."

Из извештаја жирија:

Аутор темељно анализира све битне аспекте реконструкције градског центра тражећи ослонце свом концепту. Промишљено формирање саобраћајног прстена на комфорној дистанци омогућило је формирање трга оријентисаног искључиво за пешаке. Сам простор трга дефинисан је према реци чиме се и зона реке укључује у сцену

трга. Аутор предлаже низ волумена који формирају руб трга и артикулишу висинске регулације. Са источне стране предвиђена је реконструкција робне куће и нови хотел за који није обезбеђен адекватан колски приступ...

Рад у целини својим решењима представља основ за урбанистичку разраду подручја трга уз бројне дилеме од којих су само најизраженије поменуте.

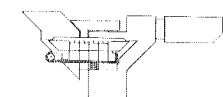
II НАГРАДА:

шифра "ЛОЗА"

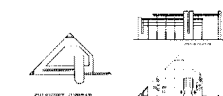
Ауторски тим: Драгомир Тодоровић,
Димитрије Младеновић, Драгутин Саламон,
Александра Станојковић, Угљеша Тодоровић

Став аутора:

"Имајући у виду карактер простора који је предмет овог конкурса и његово место у општој слици града Лознице, аутори предлажу решење у коме ће се остварити склад новог и старог, очитавати континуитет грађења и остварити јасна физиономија, јак идентитет и нови просторни израз центра града."

LOZEL - MARIKA PAPAL - BOZIDAR - LOZEL

Из извештаја жирија:

Полазећи од макро нивоа, аутори овог рада, понуђеним решењима дају вредан допринос реafirмацији постојећих урбаних потенцијала којима се Лозница као град одликује. Користећи традиционалну урбану супстанцу Лознице као основни материјал за рад, савременим приступом, методама и алатима, аутори нуде решења за један потпуно нов просторни аранжман сасвим модерног идентитета, значења и функције...

Концепцијски, трансформацији предметног простора приступају са позиција активирања историјског урбаног контекста Лознице кроз "помирење" постојећих урбаних матрица које се додирују и превезују кроз и преко простора који је био предмет овог конкурса, поштујући при том њихову историјску логику и континуитет...

III НАГРАДА

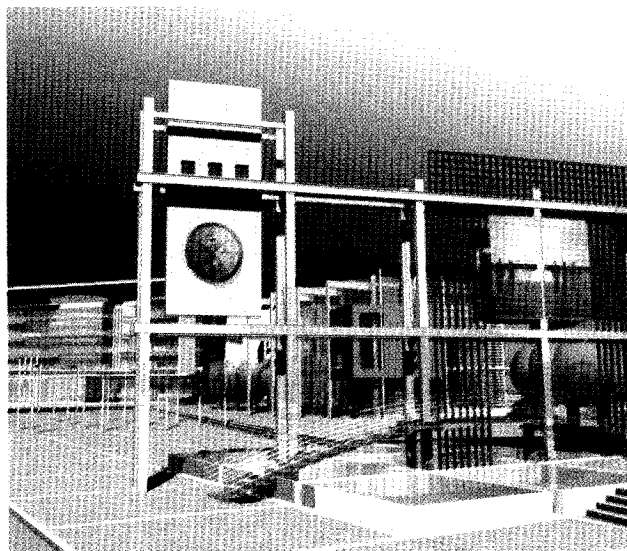
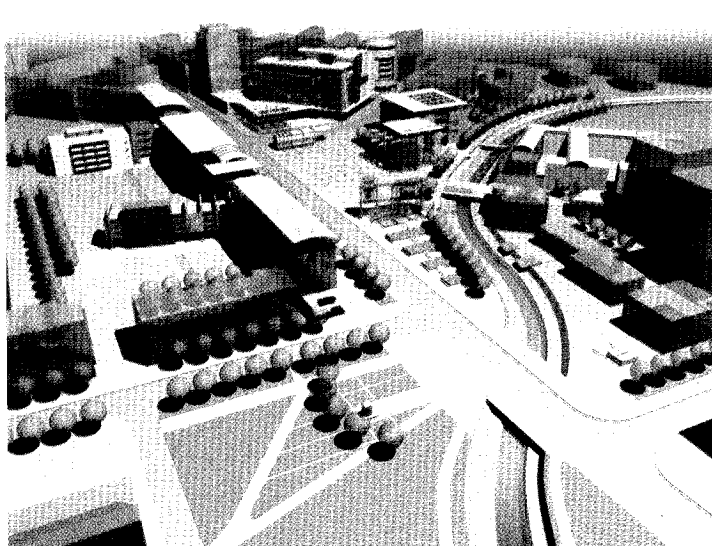
шифра "КЗ",

Ауторски тим:

Јасна Чикић, Љубомир Чикић, Ромина Баришић,
Љубиша Радојковић-ЈП УРБОПЛАН-Лозница

Став аутора:

"Проточна, издужена форма трга је заустављена чврстим структурама у виду стабилних геометријских облика-квадрата, чија симболика одређује мирноћу, статичност и антидинамику кретања (заустављање), што је овом простору и недостајало као квалитет. Примењена квадратна матрица, коју теоретичари називају и магијско-техничком, односно магијско-урбанистичком матрицом, погодна је стога као елемент повезивања и подизања нивоа урбанитета простора."

Из извештаја жирија:

Преобликовањем унутрашње структуре трга и околних блокова, унапређењем естетско амбијенталне препознатљивости и јачање атрактивности новопроектованих склопова у смислу препознатљивости артикулисаног амбијента градског трга, аутори остварују атрактивност архитектонских склопова у јединствен целивит трг, а истовремено нуде реалну остварљивост понуђених решења у односу на затечено стање...

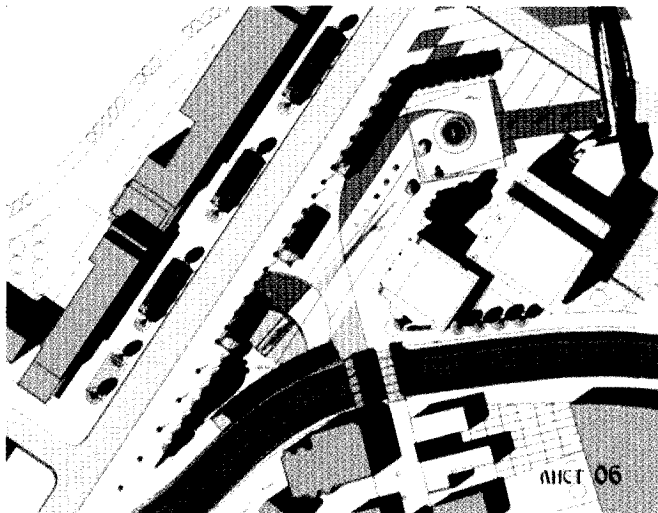
У циљу обједињавања простора трга измештена је постојећа раскрсница непосредно поред градске кафане, чиме се добија оријентисаност пешечких токова од трга према реци, који су подељени у разноврсне микроамбијенте, који су оживљени уређењем партера и новим садржајима које овај простор нуди.

Формирањем акцента и мотива трга у виду капије затвара се простор трга, а истовремено и уводи као оријентир који дефинише и наглашава постојање трга.

ОТКУП

шифра "ТАНГЕНТА"

Ауторски тим: Гордана Чакајац-Крнета,
Милош Крнета, Александар Марковић,
Биљана Котараш, ЗД Александар Петровић

Став аутора:

"Постојећа улична мрежа заправо онемогућује остваривање јединства трга у садржајном и комуникацијском смислу. Простор трга је подељен на три подцеле које међусобно нису у корелацији. Не постоји јасан урбанистички оквир, концепција коришћења, нити изражена функционалност трга... Замишљено је да се сви простори трга неосетно преливају један у други. ТАНГЕНТА је у концепту овог рада схваћена као контакт, сусрет, као непосредна веза између трга и реке Штире која се пружа уз њега и омогућује стварање нових, атрактивних амбијената."

Из извештаја жирија:

Постизање слојевитости ремоделованог трга путем омогућавања одвијања активности за различите категорије корисника трга, формира се флексибилно сценско окружење помоћу привлачних архитектонских склопова.

Увођењем два нова саобраћајна полупрстена растерећује се интезитет саобраћаја у центру града, те се постојећи саобраћајни чвор раскрсница код робне куће, помера према градској кафани. На тај начин се добија простор трга који остварује везу са најатрактивнијим мотивом града, реком, која представља визуелни мотив и спој два дела града...

ОТКУП

шифра "1613278"

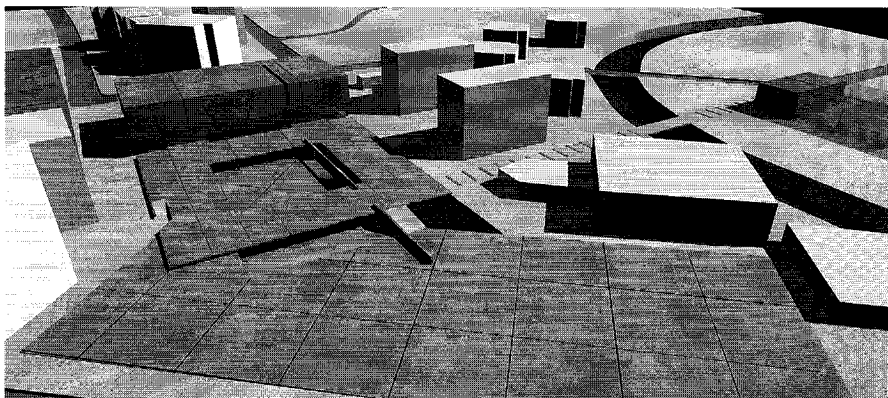
Ауторски тим: Александар Сууковић,
Драгана Васиљевић-Томић

Став аутора:

"Наглашена физичка форма у односу на околину, тесна повезаност тла и изграђених објеката, колорит у односу на тло - степениште као мотив увођења у простор (изграђена форма), чување изграђених вредности, зелене масе физичких форми као израз једног квалитета живота... Лакоћа комуницирања и кретања, осећање сигурности и опуштања, искуство у доживљавању простора, аутентичност"

Из извештаја жирија:

Основни концепт аутора овог рада заснива се на изузетно експресивној доминацији пројектованих физичких форми. Из те позиције предложена решења храбро раскидају са традицијом дајући на тај начин један потпуно нов идентитет урбаној матрици Лознице. Обликовност простора је сажета у рудиментарне форме објеката и платоа који, међусобно се преплићући, прожимајући и надовезујући, артикулишу трг изузетне, скоро монументалне ликовности сасвим експлицитно и недвосмислено означавајући најважнији простор града...

ЗЕМУН - СТАРО ЈЕЗГРО

Назив конкурса:

АНКЕТНИ УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКИ
КОНКУРС ЗА КОНЦЕПТ УНАПРЕЂЕЊА ЈАВНИХ
ПРОСТОРА И ОБЈЕКТА СТАРОГ ЈЕЗГРА ЗЕМУНА²

Организатор:

Друштво урбаниста Београда и Друштво архитеката
Београда

Инвеститор:

Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу
Београда

КОРАК ПО КОРАК

Конкурс као један од корака укупне акције.

Позвани су стручњаци и сви заинтересовани да дају
своје мишљење и предлоге.

Позвани су грађани Земуна да сагледају предлоге,
коментаришу и проверавају.

Позвани су планери да професионално обједине
предлоге и идеје.

Позване су власти да их остварују.

Методологијом израде регулационог плана (садржаног
у Програму рада на изради Регулационог плана Ста-
рог језгра Земуна који је разматран и подржан на сед-
ници Стручног савета Урбанистичког завода одржаног
21.09.2001. године на седници Комисије за архитек-
туру и урбанизам ИО Скупштине града одржаног
30.10.2001.године) предвиђено је у свим фазама ра-
да анкетирање стручне јавности, органа власти (поли-
тике), корисника простора, потенцијалних инвеститора
и других заинтересованих субјеката као и организова-
ње јавних трибина, форума, округлих столова, излож-
би, конференција и конфронтација. Циљ је да се про-
вере понуђена решења и прикупе и друге информаци-
је, идеје и сазнања о потребама и могућим начинима
уређења простора.

**Досадашњи планови вишег реда афирмишу
Старо језгро Земуна као један од два
историјска средишта Београда, односно
једно од три језгра која чине главни градски
центар. Залаже се за очување традиције,
идентитета и физиономије културно-
историјског и природног амбијента и
перманентно унапређење јавних простора и
функција. [1].**

Предмет рада:

"Земун убрајају у најстарије градове у нашој земљи.
Врло погодан географски положај и природни услови,
привукли су и задржали људе да у овом делу
међуречја оснују насеље чији се континуитет може
пратити од неолита до данас. Народи са ових
простора развијали су своју културу остављајући за
собом не само вредне појединачне објекте и
амбијенте, већ на подручју града Београда,
јединствено очувану урбану агломерацију оличену у

Старом језгру Земуна. Оно има своју физиономију,
традицију, менталитет и изграђени однос према реци
на коју се ослања.

По садржају грађевинског фонда највећи број
објеката су стамбене зграде међу којима се
препознају три типа која чине модификована рурална
панонска кућа, малоградска и градска кућа. Јавне
зграде којих у простору Старог језгра Земуна
припадају развијеним облицима малоградских и
градских кућа. Готово све јавне грађевине подигнуте
су пре 1914.године.

Спратност и величина објеката претежно су
уједначени.

Традиционалност је општа особеност земунске
архитектуре.

Обликовно и стилски грађевинско наслеђе Старог
језгра припада панонској варијанти средње европске
архитектуре у којој су заступљени елементи барока,
класицизма, романтизма, историјских неостилова,
сецесије и савремене функционалистичке
архитектуре. Стилска квалификација Старог језгра
Земуна је условна и подразумева преовладавање
једног стилског поступка у обради зграде, најчешће
њене фасаде.

Инвеститори сачуваног наслеђа искључиво су
становници Земуна или земунска општина.

Градитељи Старог језгра Земуна су претежно домаћи
мајстори. У другој половини XIX века јављају се и
први домаћи и неколицина страних архитеката [1]."

Општа одређења:

очување човекове околине;

заштита и унапређење градитељске и културне
баштине;

заштита и унапређење јавних (отворених) простора,
мреже јавних зелених површина и културног пејсажа;
управљање јавним просторима треба да је
засновано на филозофији суседства, партнерству
између јавног и приватног сектора, сарадњи локалне
заједнице и становништва;
савремено архитектонско обликовање простора и
објеката;

активно учешће сваког појединца у животу града и
процесу планирања, одлучивања и реализације;
повезаност и прожимање функција у простору [2].

Посебна одређења:

географски и стратешки положај;

историјски оквир ("дух места");

вода (река и приобаље пружају реалне потенцијале,
симбиоза обале и језгра);

² За приказ овог конкурса коришћени су следећи материјали:

[1] Програм рада на изради регулационог плана старог језгра
Земуна, Урбанистички завод Београда; [2] Елементи за израду
програма конкурса за унапређење концепта јавних простора и
објеката на подручју старог језгра Земуна, руководилац задатка
Милица Грозданић, Урбанистички завод Београда; [3] Предлог
расписа конкурса за старо језгро Земуна - елементи програма,
ДУБ, ДАБ; [4] Образложење жирија и Каталог конкурсних радова.

урбана морфологија (композиционе карактеристике, архитектонски склопови, визууре, симболи, слике); постојећа регулација и парцелација (урбанистичка композиција); садржај (диспозиција и однос намена, урбане функције) [2].

Питања на која су се очекивали одговори од аутора, учесника конкурса:

- однос старог језгра Земуна према непосредном урбаном окружењу, и њихове потенцијалне везе;
- дефинисање јавних простора и објеката у старом језгру Земуна;
- значајни репери и визууре (из града и са Дунава);
- однос и веза обале и матрице јавних простора у залеђу;
- форма и однос различитих видова кретања (речни саобраћај, моторна возила, јавни превоз, бициклисти, рекреативни – ролери, тротинети, skate-boardovi, пешаци);
- дефинисање пунктова са највећим степеном привлачности - урбаних "магнета"
- препоруке висинске и хоризонталне регулације, силуете, дефинисање граница морфолошких и тематских целина симболима, маркерима, визуелним реперима, очување "духа места";
- формирање и препорука силуете старог језгра са реке, препознатљивог речног фронта и примереног простора обале;
- и друге теме које учесници предложе [3].

Циљеви конкурса:

Укључивање професионалног и јавног мњења у прикупљању нових, креативних идеја о начинима активирања и обликовања јавних простора и објеката просторне културне-историјске целине Старог језгра Земуна, која је проглашена за културно добро од великог значаја. Очекује се да идеје које су примерене контексту и јасно аргументоване и презентоване, као и мотивишуће за остварење. Резултати конкурса помоћи ће у дефинисању решења Регулационог плана Старог језгра Земуна [3].

Критеријуми:

- препознатљивост концепта, начин његове разраде (доследност кроз обликовање и предлог опреме јавних простора);
- доступност старог језгра Земуна и негова пропустљивост за све видове кретања, сусретања и задржавања;
- могућност садржајне и временске анимације јавног простора (мултифункционална употреба простора, оптимална разноврсност садржаја, аспекти целодневног, целогодишњег начина коришћења, и сл.);
- реалност и спроводљивост;
- афирмација силуете старог језгра Земуна и аутентичног речног фронта [3].

Оцењивачки суд:

Верољуб Јованчевић, дипл.инж.ел.- председник ИО СО Земун – председник жирија чланови:

мр Драгана Базик, дипл.инж.арх, -председник Друштва урбаниста Београда
заменик председника жирија
Мирко Јовановић, дипл.инж.арх, - представник Друштва архитеката Београда
Слободанка Прекајски, дипл.инж.арх. - представник Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда
Милица Грозданић, дипл.инж.арх. - представник Урбанистичког завода Београда
Александра Фулгоси, дипл.инж.арх. - представник Завода за заштиту споменика културе града Београда
мр Радивоје Динуловић, дипл.инж.арх. - Југословенско друштво за уметност и технологију спектакла YUSTAT

Известиоци:

Милица Јоксич дипл.инж.арх. - Урбанистички завод Београда
Даница Антић дипл.инж.арх. - Дирекција за гр. земљиште и изградњу Београда
известилац - експерт: Теодор Николчић, дипл.инж.саоб.- Секретаријат за саобраћај
Секретар жирија: Бранко Тошић, секретар Друштва архитеката Београда

Резултати конкурса:

Општи закључак Жирија је да је расписани Конкурс успео. Од шеснаест предатих радова ниједан рад није елиминисан. Радови су понудили различите одговоре на расписом постављене теме. Заједничко обележје свих радова је примерен однос према наслеђеној матрици и урбаном карактеру Старог језгра Земуна као јединственом културном добру од великог значаја.

Према одговору учесника на распис Конкурс учене су три различите групе радова:

- радови који су понудили препознатљив и експлицитно презентирани и разрађени концепт, идеју и процес унапређења простора Старог језгра Земуна;
- радови који су понудили препознатљив и јасно исказан концепт интервенције у домену урбанистичко-архитектонског решења простора Старог језгра Земуна; и
- радови који су презентовали и описали урбанистичко-архитектонско решење с посредно сагледивим концептом [4].

Чланови Жирија су, у складу с Расписом Конкурс и личним стручним виђењем, гласали за најбоље представнике наведених група радова. Међу њима су се, у квалитетној конкуренцији (посебно у оквиру осам радова из најужег избора - каталогом презентованих) издвојила три, по концепту и приступу, различита рада за једнаковредне прве награде и два рада за равноправне откупе. Општи закључак Жирија је да је расписани Конкурс за концепт унапређења Старог језгра Земуна успео и да представља добру основу за спровођење даљих корака укупне акције.

Приказ појединачних радова као репрезентата резултата Конкурса - резиме Извештаја Жирија

ЈЕДНАКОВРЕДНА НАГРАДА

шифра 25121

“заштитни знак” Земуна

Ауторски тим:

Маја Димитријевић, Маријана Бајкић

Допринос струци:

Савремени приступ који обједињује акционо планирање; урбану ревитализацију; промотивни и тржишни наступ.

Истовремено сагледавање и целине и детаља; и простора и акција; и употребног (у складу с циљним групама) и обликовног потенцијала простора.

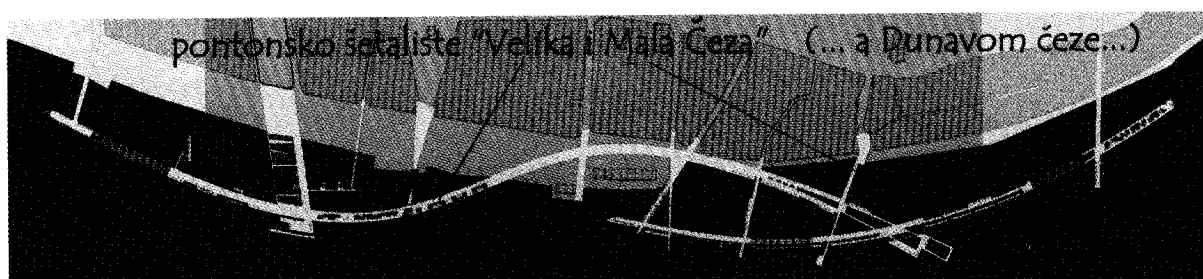

Допринос Земуна:

ШТА - “подизање нивоа атрактивности Старог језгра Земуна” до статуса “урбаног магнета на нивоу Београда”
ГДЕ - интервенција у простору: од кључних склопова - “понтонског шеталишта на Дунаву” уклопљеног у

“меморијску” силуету Старог језгра Земуна с реке и из правца Београда, до креативних елемената урбаног мобилијара

КАКО - предлози кампања које обухватају реалан и непосредно спроводив сет културних акција с предлогом модела креативних средстава промоције којима на својеврсни начин припада и сам конкурсни елаборат.

ЈЕДНАКОВРЕДНА НАГРАДА

шифра 754.02

урбанистичко решење - европски Земун

Ауторски тим:

Бранислав Јовин

Миодраг Милашиновић

Иван Николић

Марија Јовин

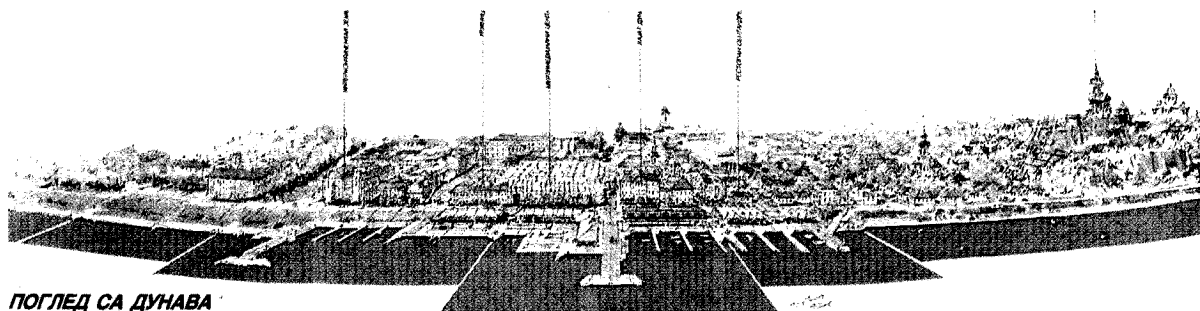
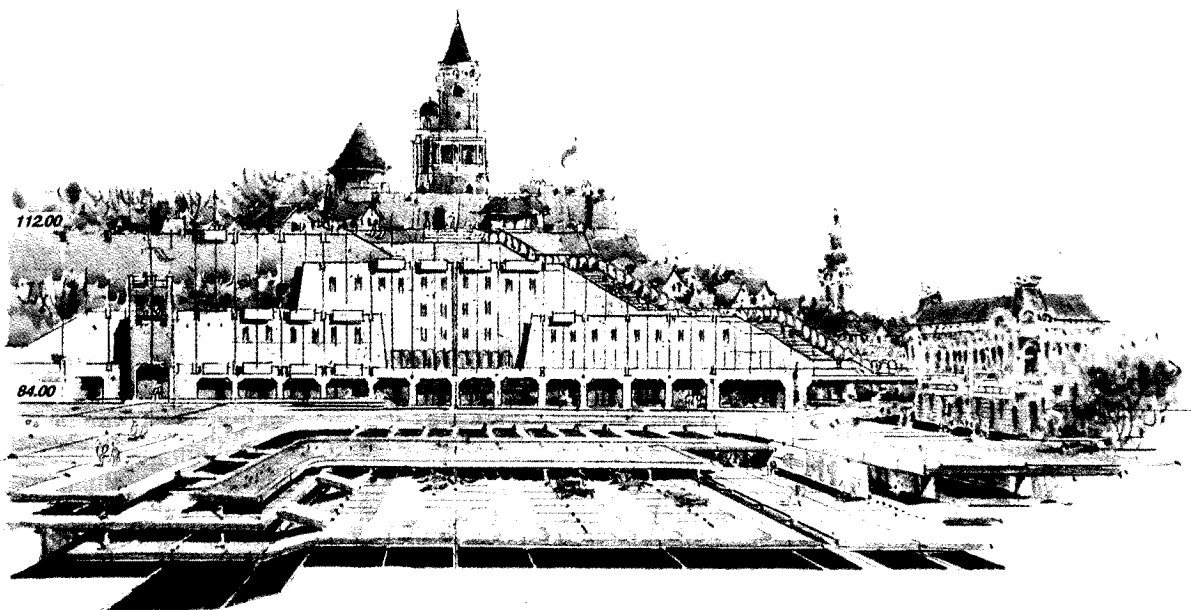
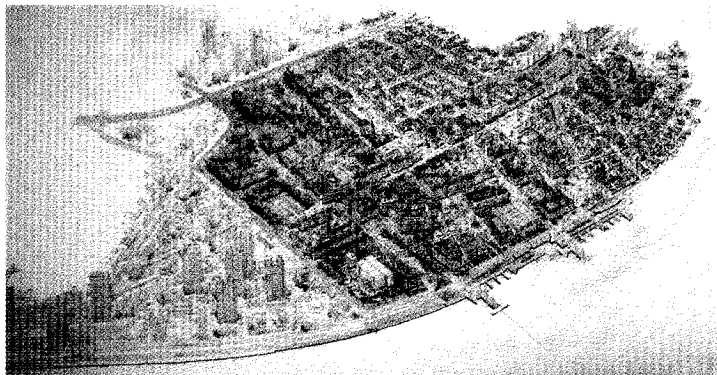
Синиша Темерински

Допринос струци:

Континуитет у планирању и доследно праћење развојних константи

Допринос Земуну:

Ауторско решење - планирање и реконструкција "европског Земуна", целовите и самосталне градске целине с изразито добрим саобраћајним везама (метро и међународно путничко пристаниште). Последица повећаног степена комуникативности исказана је редефиницијом намене јавних површина и блокова у Старом језгру Земуна с историјским (амбијент, ревитализација, култура, туризам), грађанским (унапређење и редефинисање јавних површина и превоза) и европским обележјима (пословање, конгресни туризам, дунавско пристаниште).

ПОГЛЕД СА ДУНАВА

ЈЕДНАКОВРЕДНА НАГРАДА

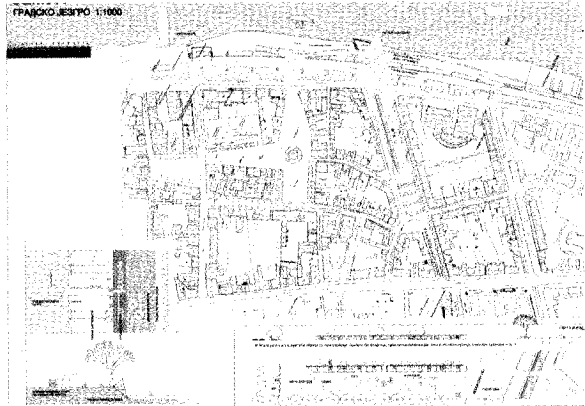
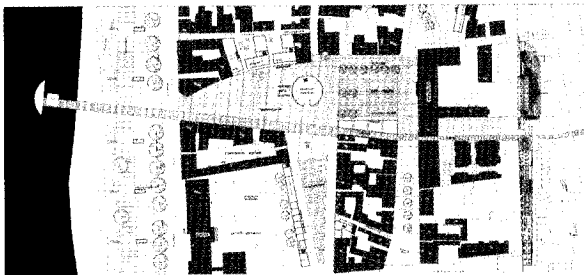
шифра 33333

урбанистичко решење
умерена трансформација Земуна

Ауторски тим (по азбучном реду):
Анамарија Ковенц – Вујић
Мирослава Петровић Балубић
Сарадници:
Растко Мињеновић
Олга Николетић

Допринос струци:

Проблемска оријентација процеса
обликовања простора
Истовремено сагледавање и целине и детаља

Допринос Земуну:

Ауторско решење - читљив концепт умерене трансформације Старог језгра Земуна и богата палета сагледаних и пројектантски разрађених амбијената - нова пијаца; терасе над водом - проширење и анимација кеја; "зелени булевар"; "водени трг" испред хале Пинки који зими прераста у клизалиште, оплемењен простор земунског парка, и сл. Предлагањем примерене пренамене постојећих објеката и простора сагледани су генератори будућег развоја, просторни потенцијали за инвестирање на земунској "берзи" са саветодавним и усмеравајућим учешћем стручњака.

ЈЕДНАКОВРЕДАН ОТКУП

шифра 55555

урбанистичко решење - Земун

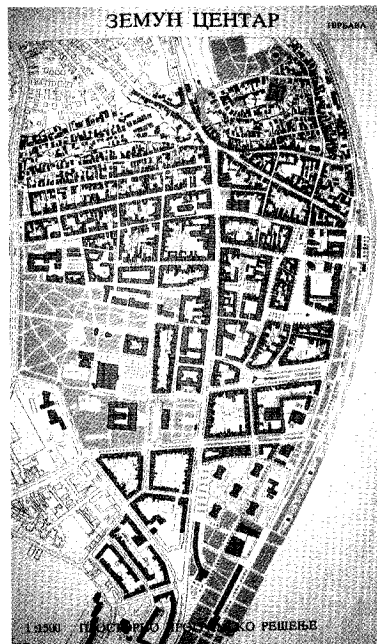
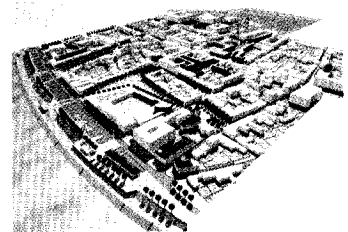
Ауторски тим:
Јованка Ђорђевић Цигановић
Вера Ристић Михаљевић
Саобраћај: др Ратомир Врачаревић
ЗД модел: Владимир Лазаревић
сарадник: Иван Микељевић

Допринос струци:

Сагледавање разматраног подручја у контексту ширег окружења

Допринос Земуну:

Ауторско решење - целовито сагледавање простора Старог језгра Земуна и непосредног окружења изван захвата конкурсног елабората; дефинисан систем јавних простора и објеката са хоризонталном и вертикалном регулацијом; детаљно разматрање потенцијала простора и објеката уз предлагање програмских усмерења, услова за изградњу и реконструкцију, пренамену постојећих објеката и сагледавање капацитета нове изградње; као и варијантно и фазно разматрање саобраћајног решења.

ЈЕДНАКОВРЕДАН ОТКУП

шифра 99773

урбанизам и свакодневни живот Земуна

Ауторски тим:

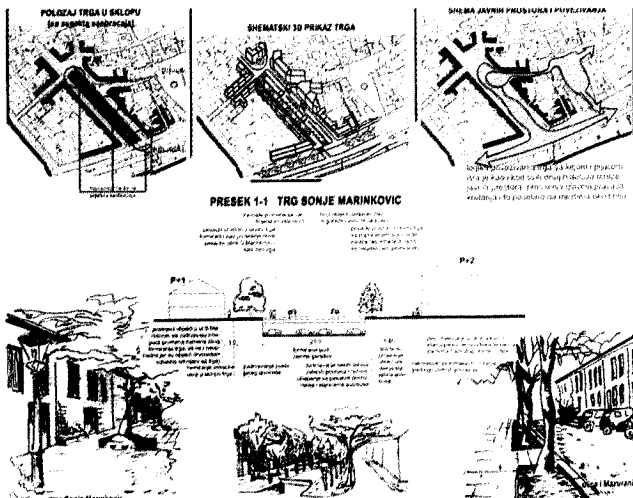
Јасмина Ђокић

Данијела Недељковић

Бранислава Милић

мр Владимир Милић

Консултант: др Владан Ђокић

Допринос струци:

Формирање сета принципа, одређења и илустрација типолошким просторним обрасцима и могућностима њихове трансформације

Допринос Земуњу:

ШТА - интегрисана комуникативност различитих домена, историјски идентит и традиција, дунавски културни образац и ресурси свакодневнице
ГДЕ - Од "гардошких балкона", градских вртова и пешачке пасареле до бицикличке променада и "комшијског корзоа";
КАКО - интеграцијом простора у мрежу, подизањем степена комуникативности, употребне вредности и економске исплативости; партнерством јавног и приватног сектора

КИКИНДА

Назив конкурса:

УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕЊЕ
ЦЕНТРАЛНОГ БЛОКА У КИКИНДИ³

Организатор:

Јавно стамбено предузеће Кикинда,
Удружење урбаниста Србије

Предмет рада:

"Кикинда је град који траје већ 227 година. 1774. године започето је ушравање насеља путем обележавања будућих улица премеравањем, тако што су геометри провлачили ланац бушећи куће и тако одредили правац улица. Куће су постављене на регулационе линије, а размак између кућа морао је бити најмање 17 метара (због опасности пожара). Улице формирају правилне правоугаоне блокове. Блок као иницијални плански модул формира правилну ортогоналну урбану матрицу Кикинде. Град Кикинда је трпео промене, врло лако се адаптирао на захтеве временских епоха кроз које је пролазио. Задржао је људску меру, "лалински" шарм и дух војвођанских градова, наслањајући се на своју БЛОКОВСКУ структуру и развојну матрицу. Могло је да се у Кикинди "мења све", али у оквирима, увек самерљивим, унутар себе прилагодљивим, а ка јавном простору достојанствено регулисаних блокова. Тако је и овај конкурс својим тежиштем усмерен ка кикиндском БЛОКУ, исконском модулу преко кога је град остваривао свој развој мењајући склопове, уз истовремено

одржавање свих својих предности и вредности, који га чине препознатљивим и јединственим.

Конкурс има за циљ да истовремено потврди развојност блоковске матрице кикиндског блока и његову прилагодљивост, који учесницима треба да представља изазов, да својим предлозима моделовања провере све могућности његовог интерног трансформисања и поновног уклапања у целовит градски склоп [3]."

Повод за конкурс:

Кикинда је типичан представник војвођанских вароши и градова, са свом специфичношћу Банатског округа. У Кикинди влада "урбани ред... правоугаоних блокова затворених урбанистичких целина ... (од којих се формира) ортогонална мрежа ортогоналних улица" (арх. Б. Илијашев). Захваљујући урбанистичком блоковском реду у просторном уређењу Кикинде, без обзира на убрзане и сложене промене у процесу транзиције, морфолошка слика Кикинде је, по свим својим специфичностима "варош-града" остала "непромењена" и препознатљива. Све "слоља" наметнуте промене, градска структура је "одбијала" или их је (што је чешћи случај), у своје "блоковске микроцелине" акумулирала и себи адаптирала. Држећи се "кодекса варош града" Кикинде, Јавно стамбено предузеће "Кикинда" се одлучило да започете

3 За приказ овог конкурса коришћени су следећи материјали:

- [1] Програмско планске препоруке;
- [2] Програм конкурса;
- [3] Образложење жирија и Каталог конкурсних радова.

неконтролисане трендове трансформисања блоковских структура под утицајем тржишних механизма, правремено плански усмери ка активирању неискоришћених ресурса блоковских структура на примеру блока Ц2, а према исказаним интересима Кикиндана - грађана, управе, инвеститора, итд.

Желећи да промене које су у току усмери у правцу квалитетне надградње развоја града у целини, одлучило се да се путем Конкурса на примеру предметног централног блока Ц2, провере и утврде могућности и правци будућих трансформацијских токова блоковских структура и ако се створе услови, да се путем "уравнотежених складних промена" обезбеди континуитет у будућем развоју централног подручја и града у целини.

Намера је да се путем овако структурираног конкурса, сагледају и прецизирају развојне могућности унапређења урбаног склопа централног блока Ц2, и тиме створи планска подлога за квалитативни развој сваког градског блока појединачно [1].

Задатак конкурса:

Задатак конкурса има више тематски структурираних нивоа: Плански ниво има за циљ да повеже блок са контекстом и градским окружењем у вишеструком облику: визуелно, комуникационо, функционално, обликовно, итд.

Програмски ниво има за циљ да активира све потенцијале блока, да повећа степен његове атрактивности и "трасира путеве" његовог оживљавања.

Пројектни ниво има за циљ ремоделацију читавог простора и физичких структура, са жељом да се јасно "дефинише" простор блока, естетски доведе до нивоа атракције који заслужује и обликовно успостави архитектонску препознатљивост како својих микроамбијената, тако и целине амбијента блока у односу на град [2].

Циљеви конкурса:

Преиспитивање програмско-планских поставки постојећих планских аката (ГУП, Регулациони план, урбанистички пројекат,...) у циљу њихове допуне и унапређења њиховог концепта у функцији преласка на тржишно-демократске процесе који су у току.

Повећање интензитета искоришћења територије подручја ужег центра и земљишта предметног блока, уношењем нових садржаја, повећањем капацитета изграђености и подизање квалитета унутрашњости блоковског простора. Преуређење блоковског простора у препознатљиве градске микро амбијенте (дворишта - вртове - пјачете) и логично пешачко повезивање унутрашњих простора и спољних уличних токова.

Непосредно разрешење исказаних интереса (грађана - становника - институција града - инвеститора) у оквиру простора предметног блока и подручја ужег градског центра.

Унапређење мреже саобраћајних токова, увођење широке скале начина и видова кретања (бициклистичког, ролерског,...пешачког) уз разрешење стационарног саобраћаја кроз више моделских опција (временски ограничених...добро наплаћених...итд.).

Обезбедити услове наступајућих трендова као што су: реприватизација земљишта (у виду поштовања својинске парцелације), ремоделација садржаја (на принципима остварења максималне добити ...), слободно улагања (уз успостављање различитих инвестиционих односа ...), а све у функцији остварљивости понуђених решења.

Унапређење морфологије блоковских склопова,

обогађивањем атрактивним облицима, складним формама, по мери трансформисаности предметног блока.

Уношење савремених облика, видова и типова пословно-стамбених склопова као што су: рентијерски, пансионски, апартмански, итд [2].

Критеријуми:

РАЗНОВРСНОСТ понуђених садржаја и модела и ОСТВАРЉИВОСТ предложених визија кроз могућност "поступне, постепене или скоковне" трансформације блоковске структуре из постојећег стања у планирано жељено стање.

РЕАФИРМИСАНОСТ духа традиционалних образаца вароши Кикинде и УСКЛАЂЕНОСТ будућих савремених архитектонских форми, са строгим урбаним блоковским склопом.

КОМУНИКАТИВНОСТ (визуелна, физичка, функционална, ...), добра ПОВЕЗАНОСТ (приступност, доступност...) блоковских подцелина са непосредним И ширим окружењем.

АТРАКТИВНОСТ понуђених архитектонских склопова И СКЛАДНОСТ урбаног контекста како у целини тако и у детаљима.

СЛИКОВИТОСТ И ЛИКОВНОСТ будућег блоковског амбијента, како кроз уређење отворених простора, тако и кроз "украшеност"архитектонских објеката.

ЕФИКАСНОСТ лакоће реализације понуђеног решења уз ПРОФИТАБИЛНОСТ пословно организованих под-целина. КВАЛИТЕТ понуђених концепата регулације, (пре)парцелације и "нивелације" старог и новог, јавног и приватног, дела и подцелине итд [2].

Оцењивачки суд:

Председник - Бела Шаму, директор ЈСП Кикинда

Заменик председника - Весна Поповић, д.и.а.,

представник УУС-е

Чланови:

Зоран Радовановић, представник Министарства урбанизма и грађевина

Бисерка Илијашев, д.и.а., представник Војвођанског удружења урбаниста

Проф. Бранислав Стојановић, д.и.а., представник САС-е

Душко Радаковић, председник СО Кикинда

Доц. др. Владан Ђокић, д.и.а., представник УУС-е

Павле Боровац, д.и.а., представник

Друштва архитеката Кикинде

Заменици чланова Оцењивачког суда:

Мр. Александра Ђукић, д.и.а., представник УУС-е

Нада Радловић, д.и.а., представник расписивача

Известиоци:

Јасна Марићевић, представник УУС-е

Едита Дивковић, представник расписивача

Секретар конкурса:

Светлана Јаковљевић- УУС-е

Резултати конкурса:

Оцењивачки суд је конкурс прогласио успешним, јер су, по његовој оцени, приспели радови пружили низ занимљивих предлога, како функционалних тако и обликовних, по којима би централни градски блок Кикинде могао да добије нов и препознатљив облик и лик, уз уважавање традиционалног духа тог простора, потреба корисника и захтева тржишта... [3]

НАГРАЂЕНИ И ОТКУПЉЕНИ РАДОВИ

Приказ појединачних радова као репрезентата резултата Конкурса - резиме Извештаја Жирија

I НАГРАДА

шифра "ФРТАЉ"

Ауторски тим: Лазар Кузманов, Иља Микитишин и сарадник Дејан Ецет.

Став аутора:

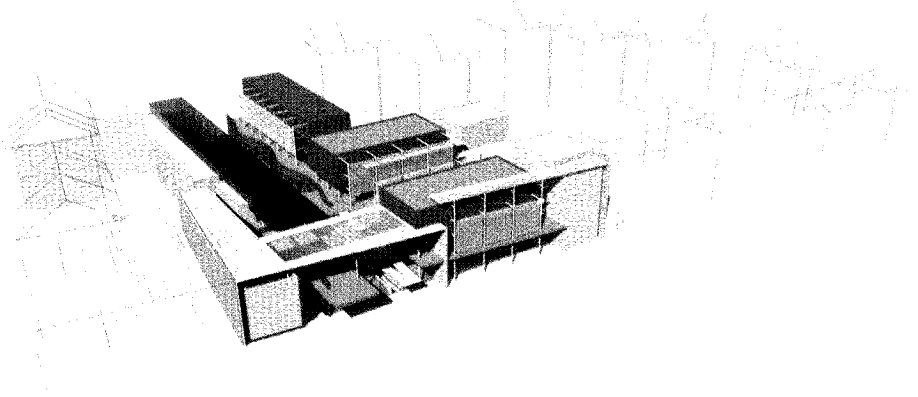
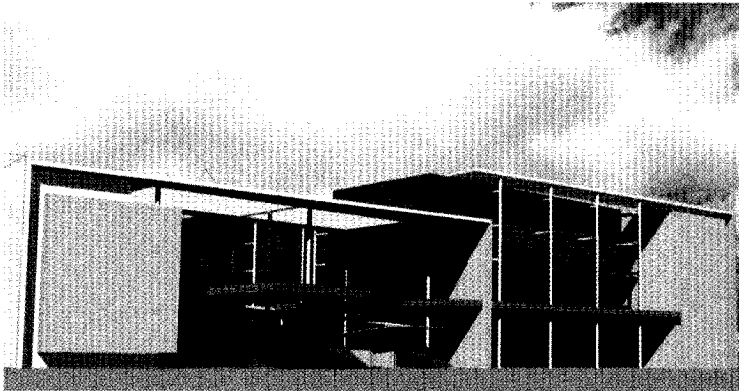
"ФРТАЉ као модел ортогоналног просторног организовања кикиндске вароши представља узор квалитетног урбаног реда који влада и плени. Аутори су користили његов смисао као најбоље што Кикинда има у својој 250-годишњој традицији урбаног планирања..."

Из извештаја жирија:

Урбанистичко архитектонски концепт рада заснива се на компилацији традиционалног и модерног. У урбанистичком смислу поштована је традиционална урбана матрица са циљем релације са прошлошћу, док се у архитектонском смислу појављује модеран архитектонски израз са циљем да одслика тренутак у коме је настао.

У композиционом смислу новопланирани објект постављен је тако да поштује основне правце и осовине затечене у већ планираној блоковској структури, поштујући већ дефинисане правце регулације трга и улице, с тим што уводи нови попречни пешачки продор кроз блок са циљем повезивања Немањине улице и Трга српских добровољаца.

Модерним архитектонским обликовањем и употребом савремених материјала предложен је специфичан и атрактиван објект који својим вредностима може допринети формирању упечатљивог изгледа центру Кикинде.

II НАГРАДА

шифра "ЦЕБЛОКИ 2002"

Аутор: Слободан Мића Рајевић,
ЗД модел Игор Рајковић.

Став аутора:

"ОДРЖИВА КОНЦЕПЦИЈА РЕКОНСТРУКЦИЈЕ
темељни принцип понуђеног решења и заснива се на
многобројним локационим потенцијалима најужег
центра града Кикинде и њиховим појачавањем.
Пројектом се нуди реалан и комерцијално остварив
капацитет физичких структура за претежно пословне,
услугне и пословно-стамбене садржаје."

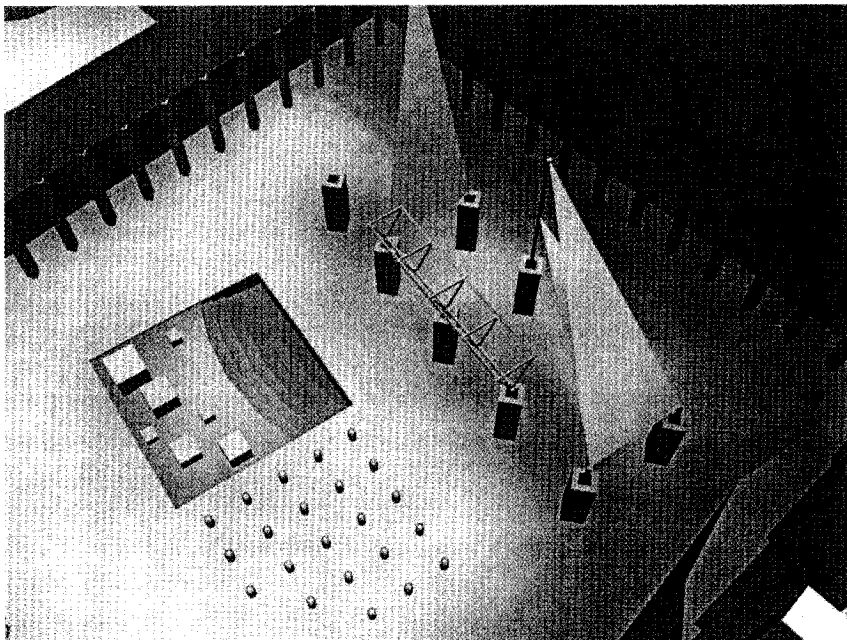
Из извештаја жирија:

Основна карактеристика рада је
конзистентност урбане регулације која се
огледа у ивичном систему градње и
поштовању традиционалне урбане матрице.
Постигнуто је регулационо двојство:
традиционална ивична регулација по ободу
блока ка споља, као и атрактивни простор
унутар блока са строгом унутрашњом
регулацијом.

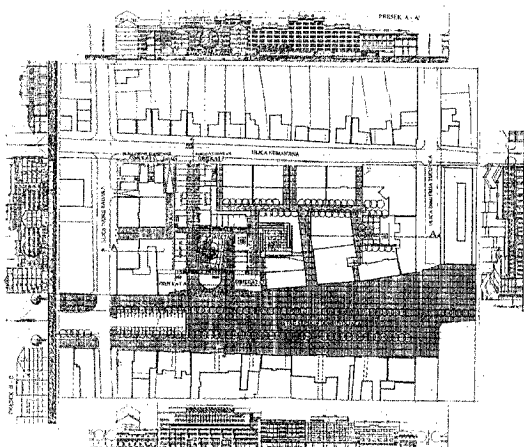
Реконструисани део блока подељен је на пет
приватних грађевинских парцела које се могу
активирати на више различитих начина.
Овакав концепт омогућава флексибилност
реализације у динамици која одговара
појединачним инвеститорима.

Понуђени модел реконструкције блока са
примењеном парцелацијом и урбанистичком

композицијом јасно
диференцира простор
приватних парцела и јавних
простора пјачете и
унутрашњих блоковских
дворишта. Предложени
елементи на пјачети као што
су: колонаде, капије,
надкривени простори и водене
површине доприносе
степеновању простора тако
да су преласци са приватног
на јавни простор постепени.

CENTRALNI BLOK U KIKINDI
STANOVI I POSLOVNE PROJEKCIJE
SLOBODAN MIĆA RAJEVIĆ

"CEBLOKI 2002"

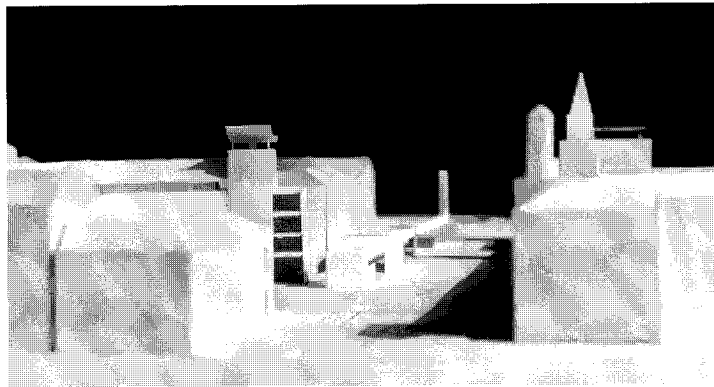
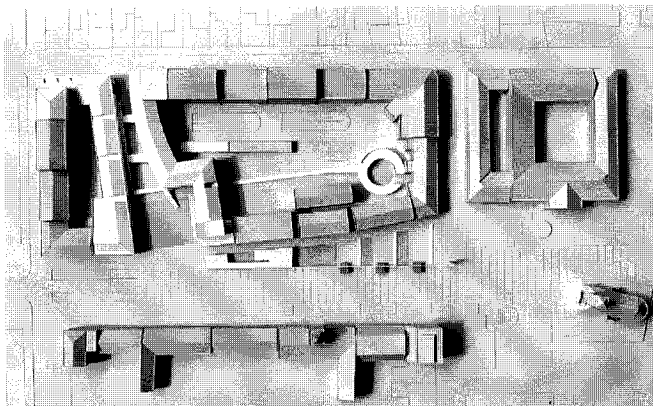
III НАГРАДА

шифра "44242"

Ауторски тим: Зоран Абадић, Владимир Коваевић и сарадник Дејан Обрадовић.

Став аутора:

"Стратегија уређења блока и непосредног окружења односила би се на потврђивање постојећих вредности, уређење, тзв. велико спремање унутар блока. Стварање акцентних тачака у простору и дефинисање, изградњу нових просторно-функционалних, различитих микроамбијенталних целина."

Из извештаја жирија:

Концепција рада базирана је на активирању и коришћењу унутрашњости блока, увођењем делимично надкривене пешачке улице која са новим физичким окружењем дефинише кретање кроз блок уз оптимално коришћење простора према главној пешачкој зони. Благо залучени објекти у новоформираној пешачкој улици јасно усмеравају пешачке токове из Немањине улице у простор блока и даље према тргу.

Предложена урбанистичка композиција не уважава постојећа правила регулације и парцелације, с обзиром да је на регулацији према Тргу српских добровољаца формиран нови трг - који својим положајем и величином ремети традиционалну градску матрицу. Пренаглашени попречни пешачки продор доприноси уситњавању урбане матрице односно доводи до поделе постојећег блока на две подцелине...

УВЕЋАНИ ОТКУП

шифра "1010"

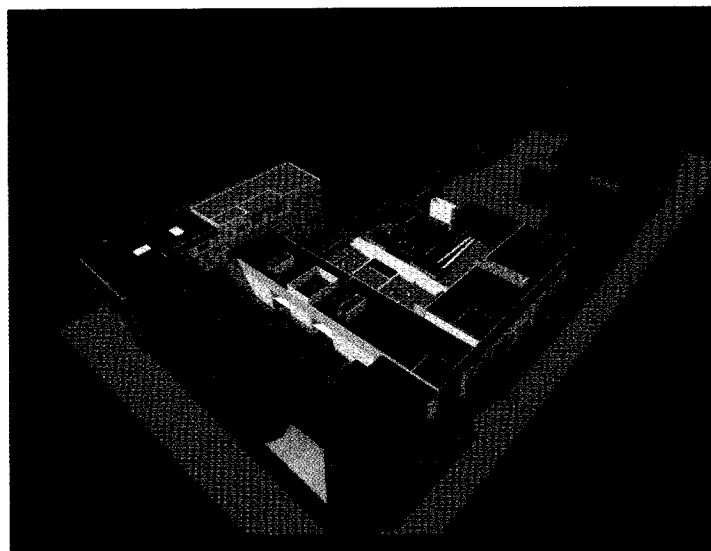
Ауторски тим: Малина Хргар и Мира Милаковић

Став аутора:

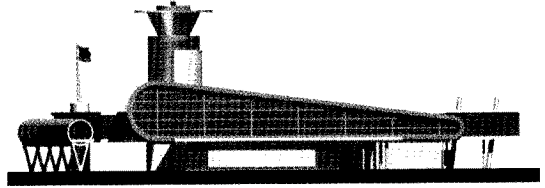
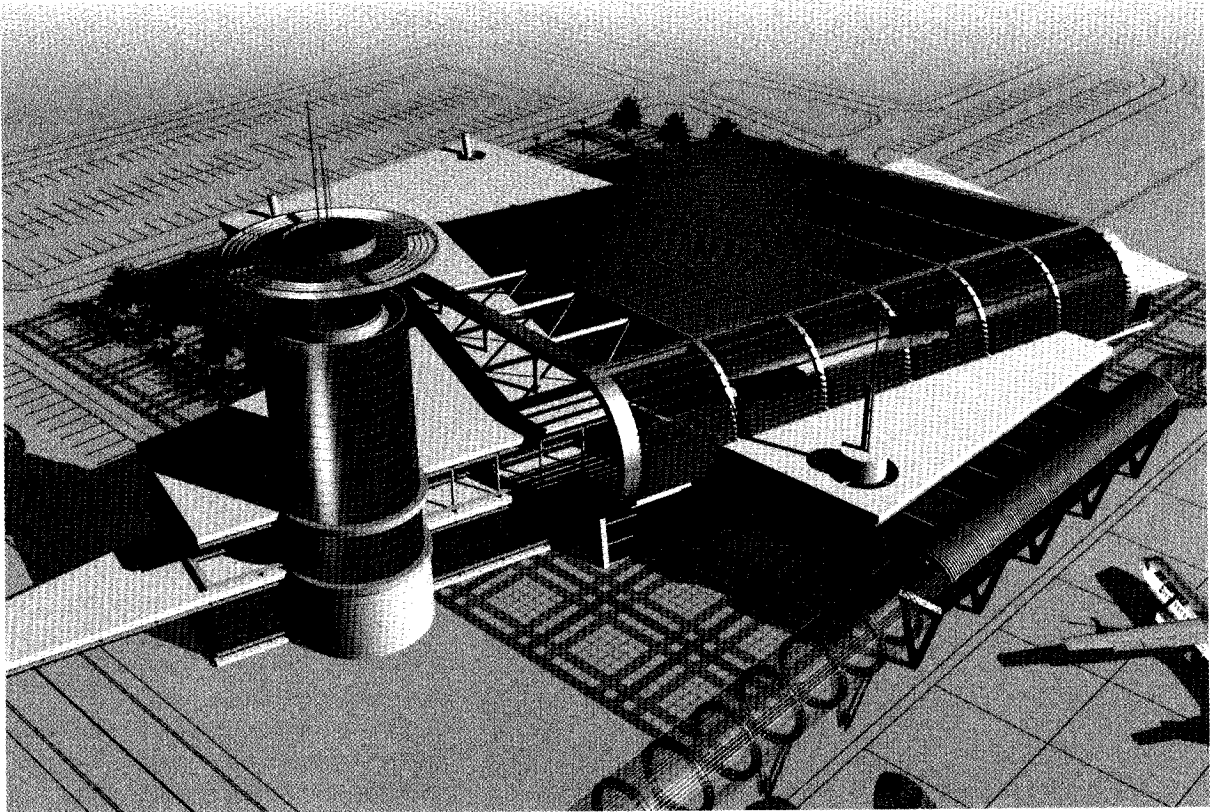
"Главна пешачка зона поседује комплексну историјску позадину самог локалитета, његових функционалних и естетских одредница, те његовог значаја у склопу урбаног ткива града Кикинде. Данас је услед тог комплексног развојног континуума, пешачка зона задобила низ испреплетених карактеристика које је одређују на сложен и вишезначан начин. Тако се њена основна намена може дефинисати као комбинација репрезентативног градског простора, зелене парковске површине и простора за одмор..."

Из извештаја жирија:

Особеност рада јесте тежња за афирмацијом постојећих вредности датог простора као и за увођењем нових. Постојеће вредности простора афирмисане су класичном урбанистичком композицијом која се ослања на ивични систем изградње и поштовање традиционалне урбане матрице. Нове вредности афирмисане су активирањем унутар блоковског простора, формирањем полунадкривене пјачете, чиме се омогућава његово адекватно коришћење...

БАЊА ЛУКА - АЕРОДРОМ

I НАГРАДА

шифра "АБ2002"

Аутор:

Драгослав С. Марчић, дипл. инж. арх.

Технолошко решење:

Душан Грилихес, дипл. инж.

Слађан Иковић, дипл. инж.

Ауторски тим:

Зоран Шутиловић, дипл. инж. арх.

Гојко Радић, дипл. инж. арх.

Идејно решење - конкурсни рад урађен је у складу са пројектним задатком Конкурсне комисије, а на основу расположивих подлога.

Функција и величина објекта

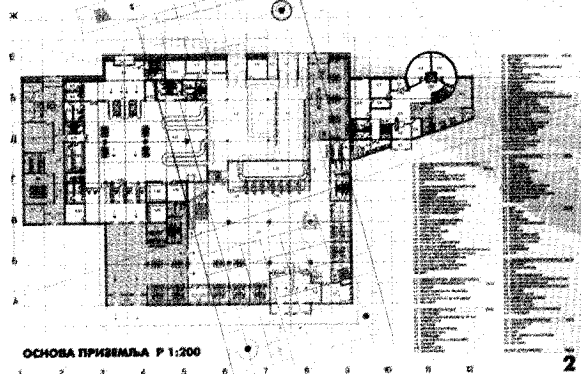
Нови објекат је формиран из две примарне функционалне целине:

- објекта терминалног центра контроле летења
- путничке аеродромске зграде

Објекат ТЦКЛ и путнички терминал су дефинисани као јединствени архитектонски волумен како у

функционалном тако и у естетском погледу. Један другог допуњују и обезбеђују слику савременог, функционалног и естетски квалитетног аеродромског комплекса. Тежња је била да односи архитектонских маса и њихов облик пруже утисак динамичног, односно аеродинамичног карактера примарне функције објекта - авио саобраћаја и да обезбеде позитивну визуелну упечатљивост путника који долазе на аеродром, односно у Републику Српску.

ПУТНИЧКИ АЕРОДРОМ И Т.Ц.К.Л. БАЊА ЛУКА - РЕПУБЛИКА СРПСКА
АБ2002

ШЋЕЋИН

I НАГРАДА

проф. Димитрије Младеновић, д.и.а.
проф. Петар Арсић, д.и.а.
доц. Владан Ђокић, д.и.а.

Организатор конкурса:

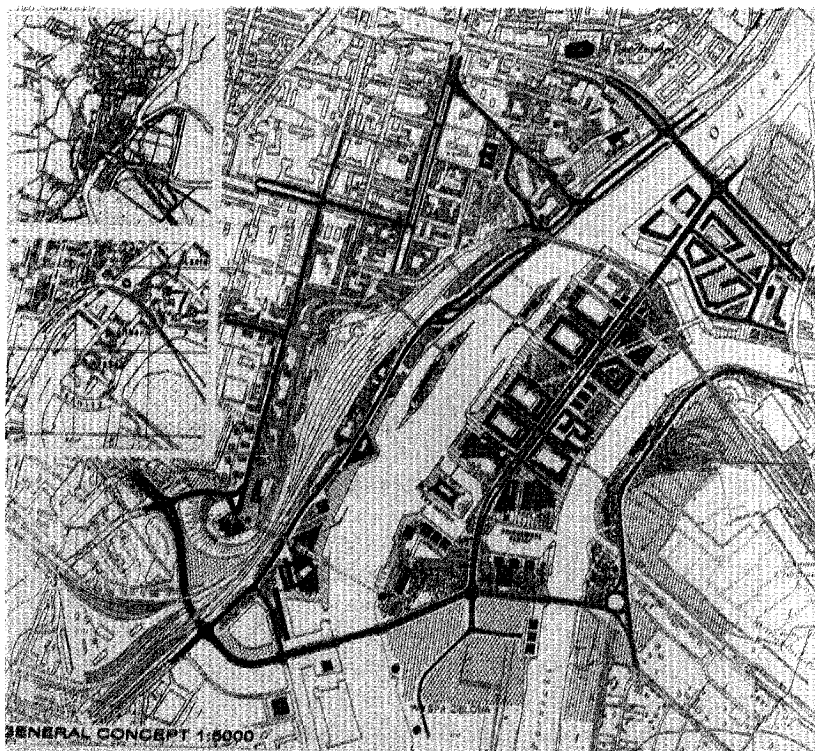
EUROSAG (европска асоцијација запослених архитеката)

Наручилац:

Градска влада Шћећина.

Тип конкурса:

Међународни, анонимни, двостепени, урбанистичко – архитектонски

Жири коме је председавао немачки архитекта Кристијан Бем, одабрао је девет најквалитетнијих пројеката урађених од стране девет тимова из Пољске, Енглеске, Холандије, Немачке и Југославије. Тимови су позвани да у другој фази конкурса дораде своје пројекте, у Пољској, у ренесансном замку у месту Туцно, недалеко од Шћећина, уз обезбеђење свих потребних радних услова. Рад је у другој фази трајао недељу дана, а завршен је јавном презентацијом пројеката пред жиријем и свим учесницима.

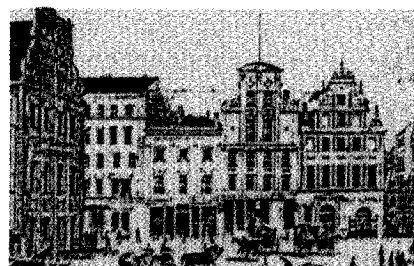
Жири је одлучио да прву награду на конкурс, као и посебан GRAND PRIX 2001 града Шћећина, чије је додељивање такође било предвиђено конкурсним пропозицијама, додели Београдском тиму у саставу проф. Димитрије Младеновић, д.и.а. проф. Петар Арсић, д.и.а. и доц. Владан Ђокић, д.и.а. са београдског архитектонског факултета.

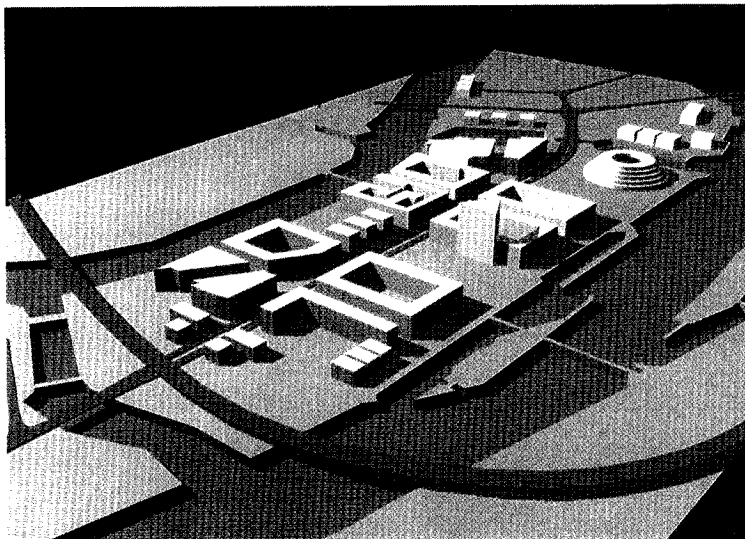
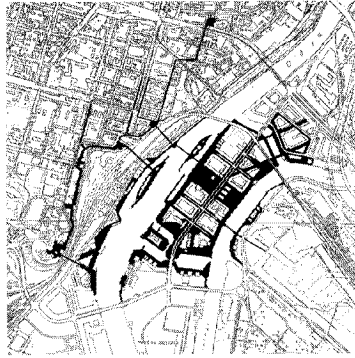
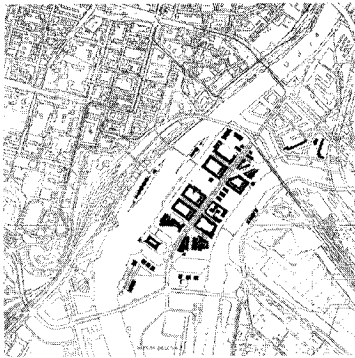
Циљ конкурса:

Циљ конкурса био је добијање оптималног решења интергације најатрактивнијег острва урбане зоне делте реке Одре у градске системе и градско ткиво Шћећина. Такође су тражени одређени програмски и садржајни предлози који би припремали и отворали могућности развоја читаве ове градске зоне на почетку XXI века, а у

Организација и резултат:

У организацији EUROSAG – а одржан је током лета – јесени 2001. године међународни двостепени урбанистичко – архитектонски конкурс за унапређење и уређење острва Кампа Парница, на реци Одри у пољском граду Шћећину. По завршетку прве фазе конкурса међународни

складу са афинитетима и потенцијалима за инострану улагања већег обима.

Локација:

Острво Кемпа Парница је величине око 15 хектара, налази се у самом центру града, непосредно у окружењу најзначајнијих споменика културе и историјски значајних градских простора са једне стране, као и готово нетакнуте природе, са друге. Простор острва тренутно је прилично запуштен и у великом делу неизграђен. Већину објеката чине хангари и бродоградилшна складишта, магацини и огромни лучки кранови који доминирају простором и дају му веома специфично обележје.

Из образложења аутора рада:

Предвиђени садржаји су најразличитијег карактера. У нижим етажама доминирају услужне и комерцијалне делатности, као и одређени специфични облици пословања, док су на вишим етажама комбиновани пословни садржаји у мањем делу, са различитим видовима становања – у већем делу. Садржајно би један од најатрактивнијих амбијената био свакако »нови миленијумски центар« у коме су предвиђени културни, забавни, туристички, трговачки и информативни садржаји, а што је све смештено испод велике шаторасте структуре коју носе постојећи лучки кранови, симбол града Шћећина. Планиране су и две марине са пратећим садржајима, као и неколико пешачких мостова којима се

квалитетно унапређује комуникативност, интеграција и укупан конфор коришћења простора.

Организација и дистрибуција садржаја, као и читав концепт уређења, вођени су идејом подизања рационалности и профитабилности локације, привлачења и анимирања инвеститора, операционализацијом лако приступачних просторних ресурса, могућностима капитализације јавних простора, као и максималном профитабилношћу будуће реализације пројекта.

Из извештаја жирија:

Концепт и решења која су предложили београдски архитекти ослањају се на традиционалне проверене вредности средстава урбанистичке композиције која се читавају у блоковској матрици са правилном предложеном парцелацијом и ивичним системом изградње објеката. Овакав приступ, који се разликовао од већине пројеката других тимова, на најбољи начин је пружио могућности за ревитализацију и очување традиционалне урбане матрице, карактеристичне за већину пољских градова.

Планирана блоковска структура је »чвршћа« и прецизније дефинисна на страни острва која гравитира центру града, док су структуре на супротној страни острва више »органске«, чиме се на адекватан начин повезују са природним вредностима и карактеристикама окружења.

Читавом композицијом доминира централни трг који једном страном директно излази на обале Одре и на коме се тргу налази једини новопредложени високи објекат – нова Шћећинска кула.

Правоугаону урбану матрицу пресецају два дијагонална правца којима се успешно визуелно повезују и учвршћују најзначајнији постојећи градски »историјски« репери са новоформираним фокусним тачкама на острву.

У предложеном решењу поједини историјски објекти и историјски систем улица формирају хармоничну целину. Посебну пажњу заслужује истицање историјског карактера острва путем експонирања уређаја кранова у некадашњем бродоградилшту. Нова уведена визуелна оса не ремети историјски систем целине ансамбла.

Програмски и просторни концепт остаје »отворен« и може да буде модификован у зависности од потреба, при чему је садржај становања изузетно користан за правилно функционисање тога дела града.

Реализацијом првонаграђеног рада град Шћећин би сигурно добио оно чему је тежио приликом расписивања конкурса – ревитализовани и активирани простор острва Кемпа Парница као интегрисани део градског центра.